

Sorø Amtstidende – 25. august 1943.

Nu er det Tid at tænke nordisk

Lokalafdeling af Foreningen "Norden" med godt 200 Medlemmer stiftet i Slagelse

Et vellykket forløb fik Forening "Norden"s møde i Slagelse i Aftes. Tilslutningen var stor, cirka 500 Kvinder og Mænd, hvoraf mange straks meldte sig ind i den Lokalafdeling, som det vedtoges at stifte.

Mødets Talere var Amtsmænd Topsøe, Sorø, der bl.a. understregede Vigtigheden af, at den nordiske Tanke maa udbredes til hele Befolkningen, fhv. Præsident Holger Andersen, som i sit Foredrag klart og myndigt trak Linierne op for nordisk Fællesskab, som det maa forme sig nu, og Direktør Wendt, der gav Oplysninger om Foreningen "Norden".

Til Mødets gode Forløb bidrog i høj Grad Fru Ellen Malbergs formfuldendte og stemningsbetonede Recitation af nordiske Digte. Det var en Nydelse at høre, og det kraftige Bifald var en velfortjent Tak til den sympatiske Kunstnerinde.

Forstander Nørgaard ledede Mødet.

"Norden"s Opgaver.

Efter Forstander Nørgaards Velkomstord talte først Amtmand Topsøe:

Foreningen "Norden"s Opgave er at uddybe Fællesskabsfølelsen mellem de nordiske Folk og styrke Forbindelsen mellem de nordiske Riger. Fællesskabsfølelsen har altid været levende og har ført til et godt Samarbejde paa mange forskellige Omraader, men den Tunge Tid, der gaar over os, har i Nordens Lande skabt Forstaa-

elsen af, at dette ikke er nok – nu gælder det at bjerge Frihed og Selvstændighed. Paa mange Maader viser det sig, at Tanken har stærkt Tag i alle Klasser i de nordiske Lande, men for at den kan gennemføres, maa den gennemstrømme os alle.

Der har før været arbejdet for Enhed i Norden, men enten var det Statsmandstanker uden Sangbund i den brede Befolkning eller ogsaa stod Stadsmændene i de afgørende Øjeblikke ikke på Folkets Side. Derfor stod, da Faren kom, hvert Land ene og isoleret. Men nu gælder det Fremtiden. Vi tror usvigeligt paa, at vort Land skal genvinde sin Frihed, men hvorledes bevare den i Tidens Malstrøm ene og isoleret, om man ikke søger sammen med dem, der har Idealer som vi. Danmarks Frihed skal vindes gennem Nordens Frihed, det er Maalet. At naa det, kræver stort Samarbejde, dyb Forberedelse i Folket. Det er sagt, at man ikke skal bygge på Stemninger, men hvis Hjerterne ikke er med, bliver der ingen Grobund.

Dette Arbejde er det Foreningen "Norden"s Sag at gøre. Det er en stor Opgave, som vi alle maa være med at støtte, og netop i en skæbnetung Tid virker disse Tanker om Nordens Enhed og Samling opløftende.

Amtmanden sluttede med et Leve for vort Fædreland, hvorefter Fru Malberg fremsagde Seedorff-Pedersens dejlige Digt om de 5 Svaner, og saa talte fhv. Præsident Holger Andersen.

Aldrig var Fællesskabet stærkere end nu

- For Tiden synes, begyndte Tal., Norden haabløst splittet. Aldrig var vi saa sondrede som nu – fem Lande med hver sin skæbne, ikke to af dem stillet over for de samme Forhold og Opgaver. Det kunde synes selvmodsigende at stræbe mod Enhed, og dog er Sandheden, at aldrig har Følelsen af Fællesskab og Samhørighed været stærkere i Norden end i Dag. Dette Fællesskab har sin naturlige Baggrund i den Kendsgerning, at det er langt dybere og stærkere end med andre Folk i Europa. Det har sit Udspring i, at vi er rundet af fælles Stamme, det er kommet til Udtryk ned gennem Tiderne, og det er aldrig døet hen, selv under Krige.

At Forsøg paa at samle Norden til en Enhed før er glippet, har faaet mange til at mene, Historien viser, at Opgaven ikke kan løses og denne Tankegang skal man ikke uden videre afvise, for nu gælder det om at bygge på Realiteter – alt andet kan blive ødelæggende for Løsning af et saa stort Spørgsmaal.

Neutralitetspolitikken endt.

Trods alt er det i Dag muligt at opridse et Horoskop for Nordens Fremtid, og det er tillige nyttigt og nødvendigt at udnytte en Forberedelsens Tid, saa vi kender Maalet, der skal styres imod.

Der er næppe Uenighed om, at den i mange Aar førte nordiske Neutralitetspolitik er uhjælpeligt brudt sammen. Den 9. April lærte Norden, at en isoleret Politik ikke danner holdbart Grundlag for Fremtiden. Derfor er det overflødig at dvæle ved Fortiden, derfor har det ingen Interesse, hvad

de enkelte Partier før har ment og sagt – nu er Forudsætningerne helt nye. Hvad der skal sættes i stedet, ved vi ikke, udover at det bliver noget helt nyt og forskelligt fra alt tidligere.

Nye Veje maa følges

Tal. Fremsatte nogle Betragtninger om den europæiske Storpolitik og krigens Indflydelse paa forskellige Planer, og fortsatte:

Norden har altid bestræbt sig for at holde sig klar af Stormagterne. Maalet var rigtig, det eneste naturlige en nordisk Politik kunde sætte sig – men Veje og Midler brød sammen. Maalet er stadigt det samme, men nye Vejefor at naa det maa søges, og det kan kun ske ved at opbygge en fastere og snævrere Sammenslutning. Og det maa da ske paa Baggrund af følgende:

- 1) En fælles nordisk Udenrigspolitik. Ikke blot et Samarbejde, men Fællesskab i Maalsætningen og i Midlerne til at naa frem mod Maalet. Heraf følger:
- 2) Et fælles Forsvarsberedskab. Ikke et Forsvarsforbund, der kun betyder en Traktat, som altid kan fortolkes, men en fælles Forsvarspolitik som nødvendigt Led i en fælles Udenrigspolitik.
- 3) en fælles økonomisk Handels og Erhvervs politik, der maa føre til Fjernelse af de nordiske Toldskranke. Her vil store Vanskeligheder meld sig, men de vil være lettere at klare i det Øjeblik Krigen slutter end senere, naarr fredelige Forhold er indtraadt. Udadtil vil et samlet Norden som forhandler have anderledes Styrke end fem enkelte Lande.
- 4) Endelig: Fælles nordisk Stasborgerret.

Dette må være Grundlaget, og det er afgørende, at der kun inddrages de Omraader, som er nødvendige for at sikre Nordens fred, Frihed og Selvstændighed. Det enkelte Folk skal beholde Særpræg og paa disse Omraadet kun tilstræbe, hvad der naturligt efterhaanden vil melde sig. Vi skal stræbe efter et nordisk Fællesskab, der er mere end et Samarbejde, men som intet har at gøre med Ensretning.

Skulde der efter Krigen opstaa en ny Art Folkeforbund, som i saa Fald vil bygge på magtmidler, vil dette paa ingen Maade overflødiggøre den nordiske Samling. De kan supplere hinanden og give Norden øget Styrke til at hævde sig.

Kan der saa skabes Sikkerhed? Ikke absolut og ubetinget, men der vil være overvejende Sandsynlighed for at holde Norden uden for krigerske forviklinger.

Tal. Sluttede: Handlingens Øjeblikke i et Folks Historie er korte. Aarhundredes Skæbne kan afhænge af Beslutninger paa et givet Tidspunkt. Nu er det Tid at tænke nordisk, og saa maa det haabes, at der, naar det rette Øjeblik kommer, maa være Vilje til at gaa Vejen, yde Ofret og gennemføre Tanken (Bifald).

Foreningen stiftes

Efter at "Norden"s Direktør, Lektor Wendt kort havde redegjort for Foreningens Program og

opfordret til Indmeldelse, vedtoges det at danne en Lokalafdeling for Slagelse og Omegn. Der indmeldte sig ca. 80 Medlemmer, og i Forvejen har Hovedforeningen ca. 125 Medlemmer i Byen og Omegnen.

Til Bestyrelse valgtes: Gdr. Johs. Frandsen, Havrebjerg, Adjunkt Viderø, Folketingsmand H. P. Hansen, Fru Red. Andersen, Borgmester Meldgaard, Købm. Rich. Winther, Redaktør Wald. Petersen, Direktør S. A. Poulsen, Kedelpasser Carl Nielsen, alle Slagelse, Forstander Nørgaard, Antvorskov, og Gdr. Gunnar Christensen, Rødkildegaard.

Til sidste reciterede Fru Malberg "Ja, vi elsker dette Landet", "I Danmark er jeg født" samt Digte af Per Lägerkvist, Piet Hein, Nis Petersen og Alex Garff.

Og med Afsyngelsen af "Der er et yndigt Land" sluttede Mødet.

Cap